

Eksperthinnangu vormi täitmise juhised e-kursuste hindajatele

Kvaliteedimärgiga tunnustatakse e-kursuseid, mille loomisel ja läbiviimisel on lähtutud "Kvaliteetse e-kursuse loomise juhendi" kriteeriumitest.

Soovitused e-kursuse hindamisel:

- Kursust hindama asudes püüdke end asetada õppija rolli, unustades kursuse autor(id) ja oma kogemus e-õppes;
- Jälgige e-kursuse struktuuri, disaini, kasutatud meetodeid, korrektset keelekasutust jne;
- Ärge süvenege sisusse (eesmärgiks on hinnata kursuse haridustehnoloogilist poolt):
- Hinnake kursuse visuaalset disaini, st esmamuljet, mille kursuse avaleht (logod, taust, ikoonid, tekstid jne) jätab;
- Tutvuge õpjuhise ja/või tegevuskavaga ning hinnake, kas nendest on abi kursuse läbimisel - kas on antud piisav ülevaade kasutatud tööriistadest, vahenditest, tegevuste järjekorrast jm, mida on vaja kasutada kursuse edukaks läbimiseks.

Eksperthinnangu vormi kvaliteedinõuete selgitused

---

1. Kursusel on sõnastatud eesmärgid ja õppijakesksed õpiväljundid.

Veenduge, et kursuse eesmärgid ja õpiväljundid on sõnastatud arusaadavalt ja tekib ettekujutus, mida antud kursusel miinimumtasemel omandatakse. Kas õpitulemuste saavutamine on hinnatav? Kuna õpiväljunditest peavad aru saama kõik õppijad, siis arvestage erinevate arusaamiste tasemetega.

2. E-õppe vormi kasutamine kursusel on põhjendatud.

Kas kursusel on selgitusi, miks on kasutatud e-õppe vormi? Milliseid eeliseid annab e-õppe kasutamine antud kursusel? Põhjendus peab olema välja toodud.

3. Kursuse sisu vastab kursuse õpiväljunditele ning arvestab e-õppe kontekstiga.

Selle kriteeriumi hindamisel tutvuge kursuse jooksul läbitavate teemade loeteluga (sisulise struktuuriga), et saada ülevaade õpiväljundite ja teemade ühtsusest. Analüüsige, kas sisu edastamisel on kasutatud parimaid meediaid (animatsioonid, skeemid, valemid, videoloengud jne)?

4. Esitatud on õppijatele vajalikud eelteadmised ja oskused antud kursusel osalemiseks.

Kursuse käigus ei tohi ilmuda õppijale üllatusena mingite eelteadmiste (üldjuhul puuduvate) vajalikkus. Sõltuvalt kursusest on kasulik rõhutada vajalikke eelteadmisi (nt. arvutikasutamise oskus) või eelteadmiste mittevajalikkust.

5. Õppijatele on esitatud hindamise ja tagasisidestamise põhimõtted.

Hindamine ja tagasisidestamine võivad jääda kursuse hindaja eest varjatuks (kursus ei ole aktiivne, hindamine toimub muus vormis jne). Sellisel juhul tuleb aluseks võtta hindamise põhimõtetest teavitamine. Jälgida, et õppijatele on teada, mida, millal ja kuidas hinnatakse (nt. foorumites osalemine jm).

6. Kursuse õppegevused ja hindamise põhimõtted vastavad kursuse õpiväljunditele.

Üldjuhul õpitakse seda, mida hinnatakse. Tuleks jälgida, kas õppijatele on selge, mida peab õppima (milliste materjalidega tutvuma, milliseid ülesandeid lahendama jne)? Kas ja kuidas kontrollitakse kursuse õpitulemuste saavutamist?

7. Kursuse õppematerjalid ja õpitegevused vastavad kursuse mahule.

Kuna hindajad ei pea olema sisu eksperdid, siis antud kriteeriumi all tuleb hinnata materjalide ja iseseisva töö hulka, et hinnata ajakulu (töötunde), mida õppija peaks kulutama antud kursuse läbimiseks. Arvesse tuleb võtta keskmise õppija poolt õppeprotsessile kulutatud kogu aeg. Loomulikult on see hinnang subjektiivne ja sõltuvalt ainest võib olla väikseid kõikumisi, (nt 1 EAP/ÕN kursusel ei saa olla läbiloetava materjali hulk nädalas 3000 lk või vastupidi 5 EAP/ÕN aines kolm peatükki a 50 lk. 1 EAP on 26 tundi ja 1 ÕN 40 tundi) Lisaks peab õpjuhises olema kirjas töö mahu jagunemine (kontaktöpe, praktika, iseseisva töö).

8. Tehnoloogilised vahendid toetavad kursuse õpiväljundite saavutamist.

Erinevate tehnoloogiliste vahendite (vikid, foorumid jne) kasutamine õppeprotsessis ei ole eesmärgiks omaette, vaid peab olema põhjendatud. Näiteks on võimalik arvestada erinevate õppijate õpistiile ja -vajadusi, edastades sisu dubleerivalt alternatiivsete vahendite abil. Samas on segadust tekitav, kui sarnaseks tegevuseks kasutatakse igas peatükis erinevat vahendit, st et alternatiivseid vahendeid sisu edastamiseks tuleks rakendada mõõdukalt ning tuleb jälgida ühtset stiili läbi kursuse. Näiteks võõrkeele õppimise kursus - kas lisaks audiofailide kuulamisele saab õppija ka ise rääkimist harjutada?

9. Kursus on tehniliselt töökorras (lingid töötavad, vajalikud vahendid avanevad jms).

Antud kriteerium näitab kursuse regulaarset uuendamist, mis peab eelnema kursuse läbi viimisele. Hindajal on soovitatav kontrollida kursuse veebiviidete toimimist ja õpjuhises olevaid selgitusi tehnoloogiliste lahenduste kohta (nt. meediafailide avamiseks vajalik tarkvara jm). Kindlasti peab olema välja toodud tasulise tarkvara nõue (tingimused, maksumus jm) ning alternatiivsed võimalused.

10. On olemas juhendid õpikeskkonna kasutamiseks.

Veebipõhise õpikeskkonna kasutamiseks ei pea õppejõud looma ise eraldi juhiseid! On soovitatav, et oleks selgitatud, milliseid keskkonnas olemasolevaid vahendeid kasutatakse ning millisel otstarbel. Piisab, kui on viidatud veebis olemasolevatele juhistele.

11. Kursus on hästi struktureeritud ja lihtne kasutada

Antud kriteeriumi hindamine võib tunduda väga subjektiivne. Tuleb lähtuda õpjuhises antud selgitustest ning vaadata kursust nõ. „läbi õppija silmade“.

12. Õppematerjalide esitamiseks kasutatakse kursuse õpiväljunditele vastavalt erinevaid meediume (nt tekst, pildid, animatsioonid, audio, video jm).

Hindajana jälgige, milliseid meediume on kasutatud ja millist kasu need annavad antud õppijale õpitulemuste saavutamise seisukohast ning jälgige kas meediumide kasutamine annab lisaväärtust ja

mitmekesisust või tekitab õppijas pigem segadust (nt taustamuusika kasutamine ei pruugi kõikidele õppijatele meeldida, kuid muusikateoorias võib olla helifail vajalik, et heliteost analüüsida).

13. Väljatöötatud õppematerjalid vastavad õppematerjalide loomise headele tavadele

Head tavad on soovituslikud põhimõtted, mis on kirjas juhendi peatükis 3.1. Näiteks:

- erinevates õppetükkides kasutatakse ühtset struktuuri ning sarnaseid meediume ja tehnoloogilisi vahendeid;
- tekstilised õppematerjalid on struktureeritud (nt jagatud alalõikudeks);
- erinevates peatükkides on kasutatud ühtset stiili kujunduses (font, tähesuurus, -värv jne);
- video- ja audiofailid on kasutatavad voogedastusena (võimaldab video käivitamist allalaadimata) jne

14. Kursuse materjalide edastamisviis vastab õppijate vajadustele ja tehnilistele võimalustele.

Õppijate tehniliste võimalustega arvestamine on esmatähtis ning seetõttu on õppejõududel soovitatav edastada materjalid tekstina ning soovi või vajaduse korral (nt erivajadustega ja erinevate õpistiilidega õppijaid silmas pidades) heli- või videofailina. Erinevate meediumide puhul peab kasutama enamlevinud (või tasuta) tarkvara. Kui on vajadus tasulise tarkvara järele, siis peab see olema teada juba enne kursusele registreerumist.

15. Kursuselt viidatud veebipõhine kirjandus on kättesaadav.

Kas veebipõhisele kirjandusele (nt tasulistele andmebaasidele) on kõigile tagatud vaba ligipääs? Kõik kursuse kirjanduseviited peavad töötama ning piiratud ligipääsuga allikate puhul peab olema õppija jaoks selgitus, kuidas neile ligi pääseda.

16. Õpjuhis on põhjalik ja terviklik sisaldades osalise e-kursuse puhul ka ülevaadet auditoorsest õppetööst.

Õpjuhis on juhend, mis peab andma õppijatele selged juhised kursuse läbimiseks. Õpjuhis võib kursusel olla ühtse eraldi dokumendi/veebilehena või erinevate dokumentide/veebilehtede osadena (õppijatele vajalik info võib olla sõnastatud ka ainekavas, kursuse kirjelduses, tegevuskavas, kalenderplaanis vm. Näiteks ei saa osade teemade käsitluse puudumist e-kursusel põhjendada väitega, et see osa kursusest toimub auditoorselt. E-kursus peab andma ülevaate protsessist tervikuna kirjeldades ka auditoorselt planeeritud osa. Vt juhendi peatükk 3.1.5.

17. Õppijaid on teavitatud õpitulemustest (hinded, punktid) ja nende edastamise põhimõtetest.

Hindamise põhimõtted peavad olema õpjuhisest välja toodud ning juures peab olema ka selgitus, kuidas hinded/tulemused edastatakse. Kui te ei leia infot kursuselt, siis vaadake organisatsiooni retsensioonin esitatud tagasisidet kursusele või autori poolt täidetud eneseanalüüsi vormi.

18. Kursuse läbiviija täidab erinevaid rolle (tehniline, organisatoorne, sotsiaalne ja pedagoogiline) või kasutab selleks täiendavat abi.

Ei ole oluline, kas kursust viib läbi üks inimene või meeskond. Oluline on, et kursuse läbiviimisel oleksid täidetud kõik rollid (vt juhendi ptk 4) ja õpjuhisest oleks informatsioon vajalike kontaktandmetega. Teatud rollid võivad olla delegeeritud õppijatele endale (nt kaasõppijate juhendamine või tagasiside andmine).

19. Toetatakse õppija aktiivset osalemist õppeprotsessis (omavahelist suhtlemist, õpikogukondade teket jne).

Õpetaja annab õppijatele nõu, kuidas iseseisvalt õppematerjalidega töötada ning soodustab aktiivset õppeprotsessis osalemist, näiteks (nt osalemine aruteludes, rühmatöodes). Õpetaja roll on tagada arutelude sujuvus ning vajadusel neid suunata ja õppijaid aktiveerida. Õpitegevused peavad olema õppeprotsessi jooksul regulaarsed ning, proportsionaalselt jagatud.

20. Toetatakse õpioskuste kujunemist (õppijaid suunatakse õpitu reflekteerimisele, aja planeerimisoskuste kujundamisele jne)

Kas kursuse eesmärgid kirjeldavad ka õpioskuste arendamisega seotud eesmärke? Tegevuskava, õpijuhend ja/või tegevusjuhendid annavad juhiseid kuidas aega planeerida, soovitusi õppimiseks jms.

21. Õppijatele antakse kursuse jooksul tagasisidet tema tugevate ja nõrkade külgede kohta antud kursusel ning üldisest edenemisest.

Hindamise põhimõtted peavad olema õpijuhises välja toodud koos selgitustega, kuidas hinded/tulemused õppijatele edastatakse. Õppijal on võimalik kursuse käigus saada kas õppejõupoolset individuaalset tagasisidet, kaasõppijatepoolset tagasisidet või jälgida oma edenemist kursusel nt enesehindamise, võrdlusanalüüsi vms vahendeid kasutades.

22. Toimub kursuse tagasisidesüsteem (kursuse üldine hindamine või tagasiside õppijate poolt).

Õpijuhises peab olema juhitud tähelepanu õppijate poolt kursuse kohta antava tagasiside kohta, et õppijad oleksid juba kursuse algusest sellest teadlikud. Kursusele tagasiside andmine võib toimuda õppeasutuste üldistest reeglitest lähtuvalt (nt õppeinfosüsteemi kaudu õppeaine hindamise küsimustiku täitmine) või eraldi antud kursusel (spetsiaalne foorum või küsimustik).

Hindaja peaks tagasisidet otsima organisatsioonipoolsest retsensioonist kursusele.

Kvaliteedinõuete hindamise järel

Pärast kriteeriumide läbivaatamist mõelge kursusele kui tervikule. Jagage oma muljeid kursuse kaashindajatega mõeldes järgnevale:

- Kas kursus on atraktiivne?
- Kas tahaksite ise sellel kursusel õppida kui kuuluksite sihtrühma?
- Kas õppimine sellel kursusel oleks meeldiv?

Lõpetuseks mõelge ühine vastus küsimusele: kas kursus vääriks e-kursuse kvaliteedimärki?